Aktualno iz Podnebne pisarne – september 2026

September nas je tudi letos spomnil na vremensko spremenljivost. Začetek meseca je zaznamovalo toplo, skoraj poletno vreme, njegov konec pa občutno nižje temperature in prava jesenska ohladitev. Takšne temperaturne razlike so vse pogostejši del našega vsakdana in kažejo, kako spremenljive so lahko vremenske razmere.

Na **Razvojnih dnevih občin 2026 v Laškem** smo **v okviru Podnebne pisarne** in **projekta LIFE4ADAPT** z županjami in župani, direktorji občinskih uprav ter drugimi predstavniki lokalnih skupnosti spregovorili o podnebnih izzivih ter podpori občinam pri načrtovanju in izvajanju ukrepov prilagajanja podnebnim spremembam. V preddverju dogodka smo ***na promocijski stojnici*** udeležence povabili k podajanju povratnih informacij o letošnjih aktivnostih Podnebne pisarne in zbiranju predlogov za prihodnje vsebine in dogodke. Predstavili smo tudi nadgradnjo Kataloga dobrih praks prilagajanja podnebnim spremembam, ki ga bomo še to jesen dopolnili z 20 novimi primeri iz Slovenije in Evrope. Katalog bo v kratkem objavljen v Podnebni knjižnici. Posebno pozornost smo tekom promocije namenili priložnostim projekta **LIFE4ADAPT**. Po letošnjih začetnih usposabljanjih za občine in regije že načrtujemo nadaljnje aktivnosti, v prihodnjih letih pa bomo posebno pozornost namenili tudi prenosu preverjenih dobrih praks v lokalna okolja. Do zaključka projekta leta 2032 bomo pri prenosu in prilagoditvi izbranih rešitev lokalnim razmeram podprli pet občin. Predstavili smo tudi participativni finančni pristop (FPA), ki lokalne prebivalce vključuje v prepoznavanje potreb in oblikovanje ukrepov prilagajanja, izbranim rešitvam pa omogoča finančno podporo za izvedbo. Drugi dan dogodka je bil še posebej aktualen zaradi ***vsebinske točke »Prihodnost pripada odpornim občinam«,*** ki v ospredje postavlja okoljske in podnebne ukrepe ter priložnosti razvoja in sodelovanja med državno in lokalno ravnjo**.** Martin Batič z Ministrstva za okolje in prostor je predstavil izzive na področju svetlobnega onesnaževanja, hrupa in kakovosti zraka. Opozoril je tudi na **nove evropske zahteve na področju kakovosti zraka**, ki bodo vplivale na občine, predvsem pri **prometu, prostorskem načrtovanju in energetiki**, ter izpostavil določene možnosti financiranja ukrepov preko Eko sklada. Mag. Nina Taylor iz Slovenskega centra za krožno gospodarstvo je predstavila **možnosti uporabe krožne rabe vode v občinah**, vse od zadrževanja deževnice in ponovne uporabe vode do razvoja čistilnih naprav v vozlišča virov. Poudarila je pomen preprečevanja izgub vode ter ustreznih modelov upravljanja in financiranja. Za zaključek sklopa je **Petra Ereš Malus iz Mestne občine Krško** predstavila praktičen pristop občine pri izboljševanju kakovosti zraka. Za ključne elemente je **izpostavila monitoring, analizo podatkov, ozaveščanje in vključevanje prebivalcev** ter pravočasno pripravo na strožje zakonodajne zahteve. Njeno osrednje sporočilo je bilo jasno in sicer, da lahko spremembe dosežemo z ozaveščanjem in sodelovanjem kot zgolj z opozarjanjem in iskanjem krivcev. Predstavitve vseh govorcev, tudi teh, ki so govorili o podnebni odpornosti občin, so dostopne tukaj.

V Podčetrtku je 22. septembra 2026 potekala **skupna seja Predsedstva Skupnosti občin Slovenije (SOS) in Udruge gradova u Republici Hrvatskoj**. Predstavniki slovenskih in hrvaških lokalnih skupnosti ter državne ravni so razpravljali predvsem o prihodnosti evropskega financiranja lokalnega razvoja, vključevanju občin v pripravo nove finančne perspektive EU 2028–2034 ter zagotavljanju dostopnosti javnih storitev na podeželskih, obmejnih in drugih oddaljenih območjih. V okviru razprave je generalna sekretarka SOS Jasmina Vidmar predstavila **aktivnosti Podnebne pisarne SOS in projekta LIFE4ADAPT**.

Poudarila je, da občine vse bolj aktivno pristopajo h krepitvi podnebne odpornosti, vendar za prehod od načrtovanja k dejanski izvedbi ukrepov poleg znanja in strokovne podpore potrebujejo jasne strateške usmeritve ter predvsem stabilne in dostopne finančne vire.

Med aktualnimi zakonodajnimi novostmi izpostavljamo **spremembe t. i. poplavne uredbe** – predvsem glede prostorskega načrtovanja in posegov na območjih poplavne nevarnosti. Informacije so dostopne na tej povezavi. Prav tako delimo **poziv** Ministrstva za infrastrukturo, namenjenega **skupnostim obnovljivih virov energije** za vpis v evidenco. Celoten poziv najdete tukaj. Informirani pa smo bili tudi o **spremembah pravilnika o regionalnih celostnih prometnih strategijah**. Spremembe spremljanja izvajanja strategij in kazalnikov na področju trajnostne mobilnosti so namreč pomemben del zmanjševanja emisij in zelenega prehoda občin. Prispevek je dostopen tukaj.

V okviru projekta **LIFE4ADAPT** poteka fotografski natečaj »***Kako se prilagajamo podnebnim spremembam?***«, s katerim se iščejo fotografije konkretnih rešitev iz Slovenije, ki zmanjšujejo podnebna tveganja in krepijo odpornost lokalnih skupnosti. Med zanimivimi motivi so drevoredi in zelene površine, senčenje javnih prostorov, zbiranje deževnice, protipoplavni ukrepi ter druge rešitve in pobude, pri katerih sodelujejo prebivalci. Sodelujejo lahko ljubiteljski in poklicni fotografi, starejši od 18 let, ki lahko prijavijo največ pet avtorskih fotografij, posnetih v Sloveniji v zadnjih petih letih. **Rok za oddajo fotografij je 31. avgust 2027**, strokovna žirija pa bo izbrala največ 20 fotografij, katerih avtorji bodo za vsako izbrano fotografijo prejeli **50 evrov bruto avtorskega honorarja**. Več informacij o pogojih sodelovanja in prijavi je na spletni strani natečaja.

V ospredju so naslednji aktualni razpisi za občine. Na področju zelenega prehoda, podnebne odpornosti in trajnostne mobilnosti je trenutno občinam na voljo več možnosti financiranja. Med pomembnejšimi *je Javni razpis za sofinanciranje ukrepov trajnostne mobilnosti 2023–2029*, v okviru katerega je na voljo več kot 81,5 milijona EUR za preureditve ulic in cest ter infrastrukturo za javni potniški promet, pešce in kolesarje; naslednji rok za oddajo vlog je 26. 1. 2027. Aktualen je tudi razpis *Slovenskega regionalno razvojnega sklada* LOKALNO OBČINE, namenjen financiranju občinskih investicij, pri čemer so ugodnejši pogoji predvideni za projekte, ki prispevajo k zelenemu prehodu in podnebni odpornosti – med drugim za zeleno-modro infrastrukturo, zadrževanje padavinske vode, prilagajanje stavb na vročino, protipoplavne ukrepe, energetsko učinkovitost ter trajnostno mobilnost. Občine oz. upravljavce relevantne kulturne dediščine opozarjamo še na nov razpis za povečanje odpornosti ogroženih kulturnih spomenikov na območjih, prizadetih v poplavah in plazovih avgusta 2023, za katerega je na voljo 3,5 milijona EUR, rok za prijavo pa je 12. 11. 2026.

V prihodnjih tednih se bo zvrstilo več zanimivih dogodkov. Med njimi izpostavljamo **posvet** »***Cena podnebne politike: ETS, konkurenčnost gospodarstva in prihodnost slovenske energetike***«**,** ki bo 8. oktobra 2026 ob 10. uri potekal v Državnem svetu v Ljubljani. Posvet bo namenjen razpravi o vplivih sistema trgovanja z emisijami (ETS) na cene energije, konkurenčnosti gospodarstva in prihodnosti slovenske energetike. *Program* je dostopen **tukaj.** Za udeležbo je potrebna predhodna prijava do 6. oktobra 2026 do 10. ure. Za udeležbo na dogodku je obvezna predhodna elektronska prijava do torka, 6. oktobra 2026, do 10. ure. Tisti, ki se posveta ne boste mogli udeležiti v živo, ga boste lahko spremljali prek spletne strani www.ds-rs.si in na YouTube strani Državnega sveta.

Izbran primer tokratne dobre prakse kaže, kako je mogoče klasično, to je sivo infrastrukturo za odvajanje padavinskih voda nadgraditi z zeleno-modro infrastrukturo, ki hkrati prispeva k prilagajanju na intenzivnejše padavine, izboljšanju kakovosti voda, biotski raznovrstnosti in kakovosti urbanega prostora. **Mesto Lappeenranta na Finskem** je razvilo celovit pristop k upravljanju padavinskih voda, katerega cilj ni le zmanjševanje poplavne ogroženosti ob intenzivnih padavinah, temveč tudi preprečevanje onesnaževanja jezer in izboljšanje kakovosti površinskih voda. Mesto daje prednost **sonaravnim rešitvam**, med drugim urbanim mokriščem, biofiltracijskim površinam, odprtim jarkom, zadrževalnim bazenom in prepustnim površinam, ki vodo zadržijo, upočasnijo njen odtok ter omogočajo usedanje in filtriranje onesnaževal. Posebej zanimiva je ureditev 8 urbanih mokrišč, od katerih jih je 7 ob jezeru *Pien-Saimaa*, kjer sistem ribnikov in vegetacije prestreza padavinske vode ter zmanjšuje vnos hranil in drugih onesnaževal v jezero. Pri novejših ureditvah mesto sonaravne sisteme dopolnjuje tudi s senzorji za spremljanje kakovosti in količine padavinske vode ter stanja kanalizacijskega oziroma drenažnega sistema.